

Kafe, lži a opereta na Divadelním Kojetíně 2018

César a DranaAutor: archiv přehlídky

Dvacátý šestý ročník Divadelního Kojetína se odehrál ve dnech 14. – 18. března 2018 v prostorách Městského kulturního domu Kojetín.

[Činoherní](#) | [Hudební](#) | [Krajské postupové přehlídky](#) | [Recenze](#) | [Soubory](#) | [Studentské](#)

Přihlášeno bylo třináct inscenací, z toho jedenáct do soutěžní části. O dopolední nesoutěžní program se letos postarali Pražáci (Tři pohádky s písničkou uvedlo Divadlo Pohádka, Ženskou epopej ArtWay Theatre). V úvodu a v závěru se prezentoval skvělý kojetínský dětský soubor Mimoni (jejich Lakomou Barku nelze pominout), probíhala vítání souborů a již tradiční vtipné, s harmonikou zpívané úvody představení, to vše v režii a pod taktovkou dobrých duší přehlídky Hany Svačínové a Milana Zahradníka. Vycházel zpravodaj Divadelní Koječák (již poosmé!), o jehož obsah se starali především Hana Hásková a

Jakub Šírek, a součástí místního koloritu je divácké hlasování o nejlepší přehlídkový titul (tomu nejlepšímu – letos těm nejlepším – patřila Cena Divadelního Koječáka). V porotě zasedli Vladimír Fekar (předseda), Petra Richter Kohutová a Vladimír Altán Mátl; rozpravy probíhaly po každém představení a byly ve všech případech bez výjimky soustředěné a příjemné. V repertoárové skladbě se objevily věci nevídané – kromě často uváděné situační komedie (kojetínská *Láska mezi nebem a zemí*), českého klasického dramatu (holešovská *Maryša*) a oblíbeného monodramatu (uherskobrodský *César a Drana*) se objevil nelehký titul tragikomický (tovačovské *Srnky*), hned dva tituly hudební (!), konkrétně operetní (václavovská verze *Na tý louce zelený* a kroměřížská *Nituška* – a to ještě chyběl přerovský *Dostavník*, který s autorským muzikálovým *Infernem* dal letos přednost účasti na Ostravských Bucharech), velmi povedený jevištní přepis blogu (brněnské *Kafe* a *čurpauza*) a hned čtyři (!) tituly autorské, psané pro konkrétní soubor a konkrétní herce (*Detektor lži* opavského Jakuba Plaskury, *Kapky medu* velkobystřického Martina Kurka, *valtická Poslední hodina* Petry Manišové a *Nahé Slovácko* Ivana Helmicha a *Divadla Blic*). Jakýmsi průběžným tématem se staly lži ve všech možných podobách – a nejen díky *Maryše*, *Brňákům* a *Draně* se nad přehlídkou vznášela vůně kávy... 9

V posledních letech oblíbenou romantickou komedii Pam Valentine ***Láska mezi nebem a zemí*** uvedla jako zahajovací přehlídkové představení **Hanácká scéna Kojetín**; komedii o tom, že žít se má tady a teď a že je důležité mít pro co žít, i když jste náhodou po smrti. Představení nabídlo několik zajímavých hereckých výkonů (ocenění nakonec získaly dvě debutantky); fungovalo však pouze v konverzační rovině a k rozkrytí situačního potenciálu došlo málokdy. Rovněž další složky byly diskutabilní; rozpaky např. vzbuzoval výběr hudby, která více ilustrovala „hororovost“, než že by pomohla tématu. Většina nedostatků však měla společného jmenovatele, a to absenci režiséra; a vzhledem k tomu, že režisér při zkoušení této komedie fungoval jen polovinu zkušební doby, je vlastně fakt, že členové Hanácké scény inscenaci dokončili, pozitivní.

Od roku 2014 funguje soubor **Dramkrou, tvořený studenty opavské Slezské univerzity**, jenž se orientuje na interpretaci současných dramatických textů převážně z vlastních zdrojů. Z osmi inscenací pro čtyři napsal předlohu, šest režíroval a ve čtyřech hrál **Jakub Plaskura**, u ***Detektoru lži*** plnil všechny tyto funkce; nutno dodat, že jeho největší devizou je asi schopnost dát kolegy dohromady, nadchnout pro to které téma, přimět je k pokorné službě textu a herecky sjednotit. Uvedená hra (jejíž název není přesný, možná by více odpovídal *Detektor pravdy*) připomíná formálně *Kar Jasmíny Rezy* či *Vinterbergovu Rodinnou slavnost*; pět osob se sejde na pohřbu Jana Boháče, šéfa čtyř a manžela jedné z nich, a jak se postupně ukazuje, milence další z postav, podvodníka, snad defraudanta a zcela jistě násilníka. V průběhu večera vycházejí najevo lži, jichž se postavy dosud dopouštěly a jež určovaly jejich existenci; rozhodnou se říkat si výjimečně pravdu s tím, že druhý den navážou na své životy a vztahy, jako by se nic nestalo – což samozřejmě ve výsledku není možné... Inscenace je seskládána z kolektivních výstupů a individuálních monologů, jež se téměř pravidelně střídají a jež by měly odhalovat tajemství té které postavy; bohužel se tak moc neděje – na začátku víme prakticky vše, v průběhu inscenace si spíše věci potvrzujeme; slušelo by více nejednoznačnosti. Jakub Plaskura nicméně vede své herce k filmovému, téměř civilnímu herectví a staví je do promyšlených aranžmá. A přestože předloze by možná svědčilo více překvapování a méně modelovosti, **byl *Detektor lži* doporučen na Divadelní Piknik Volyně 2018.**

DS OB Velká Bystřice je v Kojetíně stálíci, málokterý ročník přehlídky se obešel bez jeho účasti; loňské vynikající Probuzení jara (a předchozí Miláček Fando a Liz) bylo milým důkazem, že soubor pracuje vytrvale a důsledně na svém sebezdokonalování. **Tentokrát přivezl hořkou komedii Kapky medu** autora Martina Kurka, který kus zároveň režíroval a podílel se zásadně i na dalších složkách výsledné inscenace (např. na dotvoření hudby). Sama předloha je postavena na vtipných, slušně pointovaných dialogích, nicméně trpí nezacíleností ve směřování situací a nepřesností v pojmenování tématu. Když se k tomu přidá žánrová rozpačitost a nepřesné motivování herců (všech pět účinkujících odvádělo slušnou práci, ale každý z nich byl jakoby „z jiné komedie“), vznikl útvar, jenž vzbudil spíše než diváckou rozkoš řadu otázek, např. jaký je vztah mezi lidským a včelím světem, co přináší postavám přecházení mezi nimi, k čemu je proměny motivují, proč se s některými uděje to, co se uděje... Pánská část poroty pak vznesla dotaz po důvodu rozdílu v délkách jednotlivých sosáků. 9

Zdálo by se, že **udělat Maryšu nově** a „úplně jinak“ nelze (na profesionálních jevištích se jen v posledních sedmdesáti letech objevila více než stokrát a ochotnický svět si s profesionály nezadá), lze ji snad reinterpretovat a ozvláštnit. Myslím, že **obě se povedlo holešovskému divadlu 6. května** a režisérovi Konrádu Popelovi. Tvůrci zachovali tradiční ráz předlohy včetně použitého jazyka, ale obratným proškrtáním ji zredukovali na příjemnou diváckou stopáž osmdesáti minut, aniž by se zbavili důležitých informací; černočervený panel čelně na jevišti je narušen jakýmsi vyřezaným oknem (často používaným a zdůrazňujícím, že vždycky se někdo dívá) a funguje s minimem dalších jevištních objektů tu jako světlice, tu jako náves, tu jako hospoda (kolega Altán ji vnímal spíše jako stánek s prodejem alkoholu než místo tradičního vesnického setkávání); ozývá se pořád dokola tentýž hudební motiv, jehož význam by měla měnit ta která situace (ne vždy to funguje); všechny postavy jsou zapamatovatelné (včetně mlčícího pána „zazděného“ do kabátů), i když identifikační figura se nevyskytuje (takovou přehlídku „ne-sympaťáků“ aby člověk pohledal), a herecká souhra funguje báječně. Holešovští stvořili pro svou Maryšu studený svět, v němž jsou vztahy vyprázdněny, vymanit se z pokryteckého prostředí nelze a lidský život nelze nepromarnit; v lecčems inscenace připomínala filmy Bohdana Slámy. A porota se rozhodla ji **doporučit do programu Divadelního Pikniku Volyně 2018**.

Kuřačky a spasitelky z Vyškova se kvůli nemoci omluvily; nahradila je** Poslední hodina DS Máňa při SVIŠ Valtice** (ozvali se po zrušení hodonínské přehlídky). Nelze hovořit o typické inscenaci – šlo vlastně o didaktickou hru, „jak nenásilnou formou donutit studenty k důkladné a včasné přípravě na maturitu“. Opravdu včasné – neboť účinkujícími byli studenti prvního ročníku (respektive tří prvních ročníků!) na vinařské škole. A opravdu důkladné – protože s čelně sedícími studenty a přesně odpozorovanou učitelkou mezi nimi jsme si zopakovali spoustu informací z literatury, českého jazyka a dějepisu. Byly jen lehce prokládány studentskými žertíky a vtipky, náznakem nezbytných milostných motivů (včetně vyznání lásky studentem vyučující) plus zpěvem popových písní a capella. Soubor je hodně mladý a svou cestu teprve hledá – ale má energii, nadšení a paní učitelku Manišovou (jež byla iniciátorkou, autorkou a režisérkou uvedeného kusu). DS Máňa obdržel čestné uznání Jana Amose Komenského za praktickou ukázkou „školy hrou“. A bylo skvělé, že mladí herci zůstali na zbytek přehlídky, pilně chodili na představení a účastnili se rozborových seminářů.

Václav z Václavova přivezl letos „operetní bestseller“ Na tý louce zelený. Dvou a půl hodinové představení, postavené zejména na nadstandardním zvládnutí hudební a pěvecké stránky, vzbudilo u většiny

části publika nadšení. Hudební složka skutečně byla skvělá, a to ve všech ohledech; od hudební úpravy Vítězslava Pláška a aranžmá jednotlivých skladeb, přes živý doprovod kapely Kombo strýca Ahmeda až po živý zpěv (bez portů!) jednotlivých účinkujících v sólech i ve sborových partech (cena za hudební složku inscenace). Navíc předloha Jára Beneše z roku 1935 disponuje všemi typickými znaky žánru – a věrnost žánru je přesně to, co václavovští pod vedením režiséra Josefa Königa (čestné uznání za režii) umějí. Jednoduchý děj prezentují soustředěně, lehký nadhled obstarávají zejména scénografické prvky (pobavila plošně pojatá kytice či puška, rovněž plošné loutky psa, koní či zlatého bažanta); kostýmy jsou v duchu prvorepublikových podívaných (jen současná červená sukně u Skalické a kostýmová proměna myslivce Miláčka na plese v, řekněme, aspiranta havířského řemesla byla shledána nepatřičnou cena Petru Minářovi, Janu Snášelovi a Marii Přidalové za scénografii). Herecky i pěvecky nadprůměrně se prezentovali zejména Tomáš Šíp jako profesor Bulfínek (cena za herecký výkon) či Zuzana Bradáčová jako Hančí (čestné uznání za herecký výkon) – ale málokdy se vidí taková oddanost a schopnost držet postavu v rámci daného typu jako u všech členů václavovského souboru beze zbytku, a to včetně mladých v epizodních rolích. Škoda jen, že druhá polovina mírně „padá“ – holt ta první častěji překvapuje a peripetie a intriky milostných dvojic už nejsou tak nosné. Nicméně „Venoušku, Venoušku“ a „Já bych chtěl mít tvé foto“ zpíval celý sál s sebou, a to nejen generace nejstarší, u níž se to dalo předpokládat...

DS Kroměříž uvedl Feldekův přepis Mamzelle Nitouche pro čtyři herce a company, jenž pod názvem Utíkej, Nituško! dovádí ad absurdum nápad se záměnami postav, pohrává si s tématem pokrytectví a akcentuje motiv „dvojitá tvář“ nejen v rovině dějové, ale rovněž té přiznaně divadelní. Kroměřížští se zkrátka pustili do toho, co umějí nejlépe; účinkující jsou nadmíru herecky i pěvecky disponovaní, umějí se pohybovat po jevišti a nebrat se přesprávně vážně, režisér Láry Kolář ví, jaké úkoly před své herce nastavět, inscenace disponuje funkční a přiměřeně honosnou scénou (fórek s její bleskovou přestavbou na konci první poloviny patřil k nejpůsobivějším) a roztomilými „šmíráckými“ kostýmy. Kroměřížští neváhají investovat do techniky (porty pro všechny!) a představení vůbec běží jako dobře promazaný stroj. Škoda jen, že dramatický princip (stejný herec v několika rolích a varírování tohoto faktu plus hraní si na něco/ na někoho) se vyčerpá relativně rychle a pak se inscenace změní v krásné, ale přece jen pouhé obrázky – a zdali se tak stane vinou předlohy či souboru, je vlastně jedno. Nicméně Divadelní spolek Kroměříž byl jedním z těch souborů, které získaly Cenu Divadelního Koječáka (vedle Divadla Václav Václavov a Divadla Blic Ostrožská Nová Ves).

Inscenace tragikomických Srnek Tomáše Svobody je pro režiséra Dobrovolného divadla tovačovského Zdeňka Vojtáška splněným snem – a hereckou školou pro čtveřici žen. Ano, tovačovští se skutečně rozhodli, zejména z praktických důvodů, změnit pohlaví čtyř hlavních postav, a tak se z mužských lůzrů staly osamělé a ztracené ženy. Bohužel text je z větší části složen z proplétajících se monologů, jež vystavět, propojit a ozřejmit jejich význam bývá problém i pro zkušenější soubory, navíc byl převeden mechanicky, bez výraznějších úprav, takže se vzpírá v detailech (např. v erotických popisech, kterých tam není málo) i ve věcech zásadních (neměli by místo srnek přijít spíše kolouši?).

Hlavní devizou **inscenace Divadla BLIC Ostrožská Nová Ves je autorský text Nahé Slovácko Ivana Helmicha**, výborně pointovaná anekdota, navíc napsaná konkrétním hercům na tělo. Vesnický učitel napíše hru pro místní ochotníky, v níž by se měl objevit herec v hlavní roli nahý; po bouřlivé debatě o tom, jestli to unese místní obecnost, zdali to má smysl a jaký a kdo by se k dané roli propůjčil, se ukáže, že s tím

nemá problém místní starosta (jenž v tom vidí i dobrý základ pro příští volební kampaň). Je škoda, že hrubozrné provedení šlo proti duchu předlohy, její hravosti a lehkosti; kolega Fekar v reflexi pro Divadelní Koječák (maně mě napadá, že humor tohoto zpravodaje v mnohém s Helmichem rezonuje – v dobrém) volal po tom, aby se „malicherný konflikt, zda nahota na jevišti Blicu může být či nikoli, řešil se seriózností organizátorů volby Miss plesu ve filmu Hoří, má panenko“ a aby se do inscenace „dostalo výrazněji i téma překonávání předsudků o úsudku ostatních vesničanů“ – přesnější formulaci nenajdu. Dlužno dodat, že předsunutí skeče na motivy Zdeňka Podskalského Slovácko v době kamenné inscenaci nic moc nepřináší.

Blog Marušky Doležalové Kafe a cigárko (a jeho knižní podoba z roku 2015) je jednoznačně fenomén; radosti a strasti hereckého života popisuje upřímně, zároveň originálně, s velkou dávkou vtipu a se smyslem pro (sebe)ironii; některé části, třeba zkušební „deníček“ herečky, doslova zlidověly. O to příjemnější je fakt, že **Aspol, brněnský soubor z Lužánek** vedený Petrou Rycheckou, přistoupil k jeho jevištní realizaci neuctivě, nedoslovně a rasantně; tvůrci si vybrali ty části, které popisují děje jim známé z vlastní divadelní praxe, skrze improvizace a postupy dramatické výchovy je podrobili samostatnému zkoumání a z konfrontace zkušenosti vlastní s tou zapsanou vytěžili dost dramatičnosti na to, aby vystavěli inscenaci, která má pevné obrysy a strukturovaný tvar, dost upřímnosti, abychom se dozvěděli spoustu informací o nich samotných (ne jen o hercích podle Marušky Doležalové), a dost vtipu, aby to bylo zábavné. Z názvu zmizelo „cigárko“ (málokdo z nich kouří) a bylo nahrazeno „čurpauzou“ (logicky, když po kafi, že... už zase...); sedmdesátiminutová produkce vrcholila soudem s herečkou, jež „zabila“ svou alternantku – a jednovětými zpověďmi účinkujících, co pro ně znamená existence v alternativním souboru Aspol. Jedenáct účinkujících zaplnilo divadelní sál neobyčejnou energií a v debatě s porotou se pak spíše vyměňovaly historiky, neboť krom pár technických lapsů nebylo co replikovat.

Často uváděné **monodrama Isabelle Doré César a Drana** v podání **uherskobrodské Lenky Sasínové** a v režii Romana Švehlíka bylo uvedeno v nevdechém dopoledním čase a navíc jako poslední v soutěžní části přehlídky, přesto většinu diváků zasáhlo, stalo se pomyslným vrcholem Divadelního Kojetína a porotě rádně zamotalo hlavu. Tvůrci měli šťastný nápad využít pouze jeviště, na němž se nacházel nejen prostor inscenace (Dranin stylizovaný vůz, její kůň a za bílým horizontem tušená dálava, snad zimní pláň, snad kraj Smrti), ale i diváci, kteří tak mohli být přítomni zpovědi cikánky Drany. Ta se řadí mezi dnes tak moderní „nespolehlivé vypravěče“; ve vyprávění nad umírajícím koněm Césarem se proplétá realita s fikcí, pravda se lží, střídají se různé časy, jedna věta jako by popírala druhou, divák je neustále znejist'ován – a tak je velmi důležité, aby představitelka jediné role v sobě měla nadměrnou dávku přesvědčivosti a vedle sebe režiséra, jenž jí pomůže prosté vyprávění ozvláštnit. Cena za herecký výkon pro Lenku Sasínovou (o její vnitřní angažovanosti není pochyb) a cena za výtvarné zpracování inscenace pro Romana Švehlíka jsou jen konkrétním vyjádřením toho, že podle poroty bylo obojí naplněno; dlužno zmínit ještě vynikající hudební a zvukovou složku (inscenaci doprovází živý houslista, jenž má v ději i konkrétní funkci). O tom, že **César a Drana** byl nominován do programu **Divadelního Pikniku Volyně 2018**, nakonec rozhodl fenomén, jenž budiž nadále po všechny časy nazýván „Fekarovy slzy“; předseda poroty byl skutečně dojat, zážitek z představení označil za existenciální a inscenaci v tomto tvaru jako mimořádně emocionálně působivou a pro Divadelní Piknik vhodnou. Doufejme, že ve Volyni se najde prostor natolik komorní a s natolik dobrou akustikou, aby tato ztišená a intimní zpověď vyzněla.

Letošní Divadelní Kojetín končil zvesela – a to i proto, že zastupitelstvo města se rozhodlo budovu Městského kulturního střediska během roku 2018 kompletně zrekonstruovat a divadelně dovybavit (díky, ó osvětlení!). Příští přehlídka by se tedy měla odehrát v novém – a zazněl slib, že „se to určitě stihne“. A pokud ne, pak je to lež z řádu milosrdných – a na to si připijeme. Kafem – jak jinak...

VÝSLEDKY 26. ROČNÍKU PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ DIVADELNÍ KOJETÍN 2018 NOMINACE NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2018

- Divadlo Brod Uherský Brod s inscenací César a Drana v režii Romana Švehlíka

DOPORUČENÍ NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2018

- Dramkrou Opava s inscenací hry Detektor lži v režii Jakuba Plaskury

DOPORUČENÍ NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2018

- Divadlo 6. května Holešov s inscenací Maryša v režii Konráda Popela

CENA DIVADELNÍHO KOJEČÁKA

- Divadelní spolek Kroměříž za inscenaci Utíkej, Nituško
- Divadlo Václav Václavov za inscenaci Na tý louce zelený
- Divadlo Blic Ostrožská Nová Ves za inscenaci Nahé Slovácko

ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ: Láskyplné vyznání Svači a stréca Milana dětské skupině Mimoni Kojetín za to, že jste!!!

CENY:

- Jakubu Plaskurovi za autorsko-režijní přístup ke hře Detektor lži
- Dramkrou Opava za hereckou souhru v inscenaci Detektor lži
- Konrádu Popelovi za režii inscenace Maryša Divadla 6. května Holešov
- Bohdaně Hýžové za herecký výkon v roli Hospodské v inscenaci Maryša Divadla 6. května Holešov
- Divadlu Václav Václavov za hudební složku inscenace Na tý louce zelený
- Tomáši Šípovi za herecký výkon v roli profesora Václava Bulfínka v inscenaci Na tý louce zelený Divadla Václav Václavov
- Michaele Vachové za herecký výkon v roli Denisy a Mamzelle Nitouche v inscenaci Utíkej, Nituško Divadelního spolku Kroměříž
- Divadelnímu souboru ASpol Lužánky Brno za hereckou souhru v inscenaci Kafe a čurpauza
- Lence Sasínové za herecký výkon v roli Drany v inscenaci hry César a Drana Divadla Brod Uherský Brod
- Romanu Švehlíkovi za výtvarné zpracování inscenace César a Drana Divadla Brod Uherský Brod

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

- Pavlíně Lukášové za herecký výkon v roli Marcii Bradshawové v inscenaci Láska mezi nebem a zemí Hanácké scény MěKS Kojetín
- Markétě Krchňákové za herecký výkon v roli Strážného anděla v inscenaci Láska mezi nebem a zemí Hanácké scény MěKS Kojetín
- Michalu Bílkovi za herecký výkon v rolích Ludvíka, bezdomovce, bagristy a trubce v inscenaci Kapky medu DS OB Velká Bystřice
- Aleně Směšné za herecký výkon v roli Strouhalky v inscenaci Maryša Divadla 6. května Holešov
- Romanu Uwe Juráňovi za herecký výkon v roli Francka v inscenaci Maryša Divadla 6. května Holešov
- Petře Manišové a souboru Máňa Valtice čestné uznání Jana Amose Komenského za praktickou ukázkou „školy hrou“ v inscenaci Poslední hodina
- Josefu Königovi za režii inscenace Na tý louce zelený Divadla Václav Václavov
- Petru Minářovi, Janu Snášelovi a Marii Přidalové za scénografii inscenace Na tý louce zelený Divadla Václav Václavov
- Zuzaně Bradáčové za herecký výkon v roli Hančí v inscenaci Na tý louce zelený Divadla Václav Václavov
- Bohumile Hýžové, Janě Štěpánové a jejich kolektivům za kostýmy a scénu inscenace Utíkej, Nituško Divadelního spolku Kroměříž
- Janu Raclavskému za herecký výkon v rolích inspektora, poručíka a Coriny v inscenaci Utíkej, Nituško Divadelního spolku Kroměříž
- Vendule Spálovské za herecký výkon v roli Petry Zikmund v inscenaci Srnky Dobrovolného divadla tovačovského
- Ivanu Helmichovi za autorský text Nahé Slovácko

Autor: Petra Richter Kohutová

